

Seat No. : _____

AL-119

April-2025

M.Ed., Sem.-IV

B-108 : Education

(Issues and Challenges in Secondary Education)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – I

1. નીચેનામાંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર 750 શબ્દોમાં લખો : 20
 - (1) SSAનું આખું નામ જણાવીને તેના મુખ્ય ધ્યેયો અને હસ્તક્ષેપોની ચર્ચા કરો.
 - (2) શિક્ષણમાં ગુણવત્તાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરીને તેના સંદર્ભમાં સંગઠનાત્મક સૂચકો સમજાવો.
 - (3) સમાનતા અને નિષ્પક્ષતા (Equality and Equity)નો અર્થ આપી તેની શિક્ષણમાં અગત્યતા સમજાવો.

2. (a) નીચેનામાંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર 125 શબ્દોમાં લખો : 10
 - (1) સમાવેશક શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજાવો.
 - (2) શિક્ષણમાં ગુણવત્તા સુધારણામાં સહાયક ઈનપુટ્સની ચર્ચા કરો.
 - (3) DRC (Development and Research Cell)નું માળખું આપી કાર્યો સમજાવો.

2. (b) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5
 - (1) NIOSનું આખું નામ જણાવો.
 - (2) વિશેષ જરૂરિયાતવાળા બાળકો માટે શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
 - (3) NUEPAના કોઈપણ બે કાર્યો લખો.
 - (4) લિંગના સંદર્ભમાં શિક્ષણમાં અસમાનતાના ગમે તે બે કારણો જણાવો.
 - (5) RTE એક્ટ ગુજરાતમાં કઈ તારીખે અમલમાં આવ્યું ?

Section – II

1. નીચેનામાંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર 750 શબ્દોમાં લખો : 20
- (1) ભારતીય સંદર્ભમાં પર્યાવરણ શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજાવો.
 - (2) શાંતિ માટેના શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેની અગત્યતા સમજાવો.
 - (3) માનવ અધિકારની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી મૂળભૂત અધિકારોની ચર્ચા કરો.
2. (a) નીચેનામાંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર 125 શબ્દોમાં લખો : 10
- (1) અભ્યાસક્રમમાં પર્યાવરણ શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.
 - (2) ટૂંકનોંધ લખો : ‘બાળ મજૂર’
 - (3) કુદરતી સ્ત્રોતની જાળવણી માટેનું વ્યવસ્થાપન વર્ણવો.
2. (b) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 5
- (1) ગરીબીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) પર્યાવરણ સંરક્ષણમાં શિક્ષકની ભૂમિકાના બે મુદ્દા લખો.
 - (3) કયા કામને બાળ મજૂરી ગણવામાં આવતું નથી ?
 - (4) જૈવ વિવિધતાનો અર્થ સમજાવો.
 - (5) પર્યાવરણની જાળવણી માટે વિદ્યાર્થીઓની સંવેદનશીલતા વધારનારી બે પ્રવૃત્તિઓ લખો.

Seat No. : _____

AL-119

April-2025

M.Ed., Sem.-IV

B-108 : Education

(Issues and Challenges in Secondary Education)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – I

1. Answer any **two** of the following questions in **750** words : **20**
 - (1) Stating the full form of SSA, state its main aims and interventions.
 - (2) Clarifying the meaning of quality in education explain organizational indicators in the context of the same.
 - (3) Explain the meaning of equality and equity and their importance in education.

2. (a) Answer any **two** of the following questions in **125** words : **10**
 - (1) Explain the need of inclusive education.
 - (2) Discuss the inputs that help in improving quality in education.
 - (3) Stating the structure of DRC (Development and Research Cell) and explain the its functions.

2. (b) Answer the following **five** question in short : **5**
 - (1) State the full form of NIOS.
 - (2) State role of the teacher in children with special needs.
 - (3) Write any two functions of NUEPA.
 - (4) State two reasons of inequality in Education in terms of gender.
 - (5) State the date of implementation of RTE act in Gujarat.

Section – II

1. Answer any **two** of the following questions in **750** words : **20**
- (1) Explain in Indian context the need of environmental education.
 - (2) Clarify the concept of education for peace and explain its importance.
 - (3) Explain the concept of human rights and discuss fundamental rights.
2. (a) Answer any **two** of the following questions in **125** words : **10**
- (1) Explain the need for environmental education in the curriculum.
 - (2) Write a short note : child labour.
 - (3) Describe the management of maintaining towards natural resources.
2. (b) Answer the following **five** question in short : **5**
- (1) Clarify the concept of poverty.
 - (2) Write any two point showing the role of a teacher in environmental protection.
 - (3) Which work is not considered child labour ?
 - (4) Explain the meaning of bio-diversity.
 - (5) Write two activities for enhancing students' sensitivity to protect environment.
-